

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

20 март 1990 година*

„Договори за обществени поръчки за доставки – Запазване на 30 % от такива договори за предприятия, които се намират в определен район”

По дело С-21/88

с предмет преюдициално запитване до Съда, съгласно член 177 от Договора за ЕИО от страна на Tribunale amministrativo regionale della Toscana, Италия по производството, висящо пред този съд между

Du Pont de Nemours Italiana SpA

и

Unita sanitaria locale No 2 di Carrara (Местна здравна служба № 2, Карара)

относно тълкуването на членове 30, 92 и 93 от Договора за ЕИО,

СЪДЪТ,

в състав: г-н О. Due, председател, г-н С. N. Kakouris, г-н F. A. Schockweiler и г-н М. Zuleeg (председатели на състави), г-н Т. Koopmans, г-н G. F. Mancini, г-н R. Joliet, г-н J. C. Moitinho de Almeida, г-н G. C. Rodriguez Iglesias, г-н F. Grévisse и г-н М. Diez de Velasco, съдии,

генерален адвокат: г-н С. О. Lenz,

секретар: г-н В. Pastor, администратор,

като има предвид становищата, представени:

- за ищеца по главното производство, подкрепян от дружество Du Pont de Nemours Deutschland GmbH, от адв. Gian Paolo Zanchini и адв. Mario Siragusa от Адвокатска колегия, Рим и г-н Giuseppe Scassellati Sforzolini от Адвокатска колегия, Болоня,

- за дружество 3M Italia SpA, встъпила страна в главното производство, от адв. Enrico Raffaelli, адв. Cosimo Rucellai и адв. Carlo Lessona от Адвокатската колегия, Флоренция, от правителството на Италианската република от г-н Pier Giorgio Ferri, avvocato dello Stato, в качеството на представител,

* Език на производството: италиански.

- за френското правителство, от г-н Claude Chavance, attaché principal d'administration centrale в Министерство на външните работи в качеството на представител,

-за Комисията на Европейските общности от г-н Guido Berardis, член на нейната правна служба, в качеството на представител,

като взе предвид доклада за съдебното заседание и след това за заседанието от 18 октомври 1989 г., след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 28 ноември 1989 г.,

постановява настоящото

Решение

1. С Определение от 1 април 1987 г., постъпило в Съда на 20 януари 1988 г., tribunale amministrativo regionale della Toscana (Районен административен съд Тоскана) е отправил три преюдициални въпроса до Съда, съгласно член 177 от Договора за ЕИО, във връзка с тълкуването на членове 30, 92 и 93 от Договора за ЕИО, за да се определи съвместимостта с разпоредбите на Италианската правна уредба, които запазват за предприятията, установени в Mezzogiorno (Южна Италия), част от договорите за обществени поръчки за доставка.

2. Посочените въпроси са повдигнати в рамките на спор между Du Pont de Nemours Italiana SpA, подкрепяно от Du Pont de Nemours Deutschland GmbH, и Unita sanitaria locale No 2 di Carrara (Местна здравна служба № 2, Карара, наричана по-долу „местната здравна служба“), подкрепяна от 3M Italia SpA относно условията, уреждащи възлагането на договори за доставката на рентгенови филми и течни реактиви.

3. Съгласно член 17, параграфи 16 и 17 от Закон № 64 от 1 март 1986 г. (Disciplina organica dell' intervento straordinario nel Mezzogiorno – система от правила, уреждащи специалната помощ за Южна Италия), италианската държава въвежда за всички държавни образувания и органи, както и за органите на дружества, в които държавата е съдружник, включително за всички местни здравни служби, намиращи се в Италия, задължението да получават поне 30 % от доставките си от промишлени, земеделски и малки предприятия, установени в южна Италия, в които съответните продукти са предмет на преработвателни процеси.

4. Съгласно разпоредбите на този национален закон местната здравна служба установява с Решение от 3 юни 1986 г. условията, уреждащи ограничена тръжна процедура за доставката на рентгенови филми и течни реактиви. Съгласно специалния ред и условия в приложението, тя разделя поръчката на две партии, като едната на стойност 30 % от общата цена, е запазена за предприятия, установени в Южна Италия. Du Pont de Nemours Italiana оспорва посоченото решение пред Tribunale amministrativo regionale della Toscana на основание, че е

изключено от тържната процедура за посочената партия, тъй като няма седалище в Южна Италия. С Решение от 15 юли 1986 г. местната здравна служба възлага изпълнението по договора за партия, съставляваща 70 % от общата въпросна цена. Du Pont de Nemours Italiana оспорва и това решение пред същия съд.

5. В процеса на разглеждане на двата иска, националният съд е решил да поиска от Съда да се произнесе с определение по следните преюдициални въпроси:

(1) Трябва ли член 30 от Договора за ЕИО, доколкото въвежда забрана за количествени ограничения на вноса и всички мерки с равностоеен ефект, да се тълкува в смисъл, че изключва действието на въпросния национален закон?

(2) Дали запазената квота, предвидена в член 17 от Закон № 64 от 1 март 1986, по същността си представлява „помощ“ по смисъла на член 92, доколкото има за цел „да насърчи стопанското развитие“ на район, „в който стандартът на живот е необичайно нисък“, като прави възможно създаването на предприятия, за да спомогне за социално-икономическото развитие на такива райони?

(3) Дали член 93 от Договора за ЕИО предоставя на Комисията изключително правомощие да решава дали помощта по смисъла на член 92 от Договора за ЕИО е допустима, или пък това правомощие също се предоставя на националния съд, който може да го упражнява при разглеждането на спорове във връзка със съткновения между националния закон и правото на Общността?

6. За по-пълно изложение на фактите, приложимото право и писмените становища, представени пред Съда, които се упоменават или обсъждат по-долу единствено доколкото е необходимо за очертаване мотивите на Съда, се отправя към доклада за заседанието.

А – По първия въпрос

7. Чрез първия си въпрос националният съд цели да установи дали националните норми, които запазват за предприятията, установени в някои райони на националната територия част от договорите за обществени поръчки, са в противоречие с член 30, който забранява количествените ограничения върху вноса и всякакви мерки с равностоеен ефект.

8. В самото начало е необходимо да се уточни, че съгласно установената практика на Съда след Решението от 11 юли 1974 г., по делото *Dassonville* точка 5 (8/74, *Recueil*, стр. 837), член 30, като въвежда забрана в отношенията между държавите-членки да се установяват мерки с равностоеен ефект на количествени ограничения върху вноса, намира приложение спрямо всякакви правила, уреждащи търговията, които могат да препятстват, пряко или непряко, реално или потенциално, търговията в рамките на Общността.

9. Освен това е необходимо да се упомене, че съгласно първото съображение от Директива 77/62/ЕИО на Съвета от 21 декември 1976 г. относно процедурите за координиране възлагането на договори за обществени поръчки (ОВ 1977 г., L 13, стр. 1) в сила към съответния момент, „ограничения на свободното движение на стоки във връзка с обществени поръчки се забраняват съгласно условията по членове 30 и последващи от Договора”.

10. В съответствие с това е необходимо да се определи ефектът, който преференциална система от вида, поставен на разглеждане в рамките на това дело, има вероятност да породи върху свободното движение на стоки.

11. В това отношение е необходимо да се изтъкне, че подобна система, която благоприятства стоките, преминали през преработвателни процеси в определен район на държава-членка, препятства заинтересуваните органи и публични образувания да получават някои от необходимите им доставки от предприятия, разположени в други държави-членки. В съответствие с това е необходимо да се изтъкне, че продуктите с произход в други държави-членки търпят дискриминация в сравнение с тези, произведени във въпросната държава-членка, като резултатът от това е, че обичайният ход на търговията в Общността се препятства.

12. Този извод не се повлиява от факта, че ограничителните ефекти от такъв вид като разглежданата преференциална система се понасят в еднаква степен от продуктите, произведени от предприятия от въпросната държава-членка, които не са установени в района, обхванат от преференциалната система и продуктите, произведени от предприятия, установени в други държави-членки.

13. Необходимо е да се подчертае най-напред, че макар и не всички изделия от въпросната държава-членка да се облагодетелстват в сравнение с продукти от чужбина, остава положението, че всички продукти, ползващи се от преференциалната система, са национални; на второ място, това, че ограничителният ефект, упражняван по силата на държавна мярка върху вноса, не ползва всички национални продукти, а само някои, не освобождава въпросната мярка от забраната по член 30.

14. Освен това трябва да се отбележи, че предвид дискриминационното си естество система като разглежданата не намира оправдание в контекста на императивните изисквания, признати от Съда в неговата практика; подобни изисквания е необходимо да се отчитат единствено по отношение на мерки, които намират приложение спрямо национални и вносни продукти без между тях да се прави разлика (Решение от 17 юни 1981 по дело 113/80 Комисия/Ирландия, *Rescueit*, стр. 1625).

15. Необходимо е да се добави, че подобна система попада и в обхвата на изрично посочените изключения в член 36 от Договора.

16. Въпреки това, Италианското правителство се позовава на член 26 от Директива 77/62 (цитирана по-горе), която предвижда, че „настоящата директива не препятства изпълнението на нормите, съдържащи се в италианския Закон № 835 от 6 октомври 1950 г. (GURI № 245 от 24.10.1950 г. на Италианската република) и измененията към него, които са в сила към датата на приемане на посочената директива; това не се отнася до съвместимостта на посочените разпоредби с Договора”.

17. В това отношение е необходимо да се изтъкне най-напред, че съдържанието на националния закон, на който се позовава националният съд (Закон № 64/86), в някои отношения се различава и е по-широкообхватен отколкото към момента на приемане на директивата (Закон 835/50) и, на второ място, че според член 26 директивата се прилага при спазване „съвместимостта на посочените разпоредби с Договора”. В никакъв случай директивата не може да се тълкува в смисъл, че разрешава прилагането на националния закон, чиито разпоредби противоречат на Договора и, в резултат от това, препятстват прилагането на член 30 в случаи като настоящия.

18. Ето защо в отговор на първия въпрос, отправен от националния съд, е необходимо да се упомене, че член 30 трябва да се тълкува като изключващ националните норми, които запазват за предприятията, установени в определени райони на националната територия част от договорите за обществени поръчки.

Б – По втория въпрос

19. Във втория си въпрос националният съд цели да установи дали в случай, че въпросните правила се разглеждат като помощ по смисъла на член 92, това може да ги изключи от забраната по член 30.

20. В това отношение е достатъчно да се припомни, че съгласно установената практика на Съда (вж., по-специално Решението от 5 юни 1986 г. по дело 103/84 Комисия/Италия, Recueil, стр.1759), член 92 в никакъв случай не може да се използва за обезсилване правилата на Договора относно свободното движение на стоки. От съответната практика на Съда става ясно, че тези правила и разпоредбите на Договора относно държавните помощи имат обща цел, а именно да осигурят свободното движение на стоки между държави-членки при обичайните условия на конкуренция. Както Съдът пояснява в цитираното по-горе решение, фактът, че национална мярка може да се разглежда като помощ по смисъла на член 92, не съставлява достатъчно основание за да не попадне тя под забраната, съдържаща се в член 30.

21. В контекста на посочената практика – а именно, че не е необходимо да се изследва дали въпросните правила имат естеството на помощ – е необходимо да се изтъкне в отговор на втория въпрос на националния съд фактът, че националните правила могат да се разглеждат като помощ по смисъла на член 92 не може да ги освободи от забраната по член 30.

В – По третия въпрос

22. От отговорите, дадени на предишните въпроси, следва, че в дело като настоящото националният съд трябва да осигури пълното прилагане на член 30. В съответствие с това третият въпрос, който касае ролята на националния съд за оценяване съвместимостта на помощта с член 92, е излишен.

По съдебните разноски

23. Разноските, направени от италианското и френското правителство и Комисията на Европейските общности, които са представили становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в производството, висящо пред националния съд, последният следва да се произнесе относно разноските.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, отправени от страна на Tribunale amministrativo regionale della Toscana с Определение от 1 април 1987 г., реши:

(1) Член 30 от Договора за ЕИО трябва да се тълкува като изключващ прилагането на национални правила, които запазват за предприятията, установени в определени райони на националната територия, част от договорите за обществени поръчки.

(2) Фактът, че националните правила могат да се разглеждат като помощ по смисъла на член 92 от Договора не може да ги освободи от забраната по член 30 от Договора.

Подписи

Постановено в открито съдебно заседание в Люксембург на 20 март 1990 година.

Подписи